

Algemene Beschouwingen Programmabegroting 2020-2023

Collegeversie

Algemeen.

D66 Uden heeft de programmabegroting 2020 met een positief-kritische bril gelezen en getoetst aan wat wij voor Uden belangrijk vinden.

D66 Uden vindt het belangrijk om bij alle plannen zowel op het gebied van het fysieke- als het sociale domein veel meer gebruik te maken van kennis en ideeën die in de Udense samenleving leven. Wij staan voor kansen voor iedereen. We proberen ideeën uit en gaan keuzes niet uit de weg. Altijd met oog voor het collectief belang.

Onze reactie op de voorliggende begroting is opgebouwd langs een drietal hoofdpunten namelijk

- Participatie
- Innovatie
- Energie en Klimaat

Participatie

Participatie is niet alleen meedenken of meedoen maar betekent evenzeer voor D66 Uden dat men als inwoner van Uden weet dat men meetelt, erbij hoort en serieus genomen wordt.

Inwonerparticipatie wordt in de bestuurlijke hoofdlijn van de programmabegroting 2019 breed uitgemeten. Keuzes en oplossingen worden beter, aldus het College, als je kennis en betrokkenheid van inwoners en belangenorganisaties bij hun leefomgeving benut.

Maar het kan en moet in ieder geval anders vinden wij. Het komt nog te vaak voor dat inwoners of adviesorganen zich niet serieus genomen voelen. Hierbij noemen wij de initiatiefgroep “drempels weg” die de handdoek in de ring gegooit heeft en al hun activiteiten gestaakt hebben. Jammer en onnodig vinden wij. Het vraagt om bestuurlijke bereidheid om meer aan inwoners en maatschappelijke organisaties toe te vertrouwen. Waarom bijvoorbeeld ook geen offerte-markt meer waar indieners hun idee cq offerte kunnen presenteren ?

College wees in ieder geval duidelijk over wat je gaat doen, geef tijdig aan waarom iets wel of niet gebeurt, neem iedereen serieus en organiseer het flexibel. D66 Uden vraagt zich dan ook af of en wanneer het College met een standpunt komt met betrekking tot de bewonersplatforms. En of de destijds genoemde “toolkit burgerparticipatie” al zijn vruchten begint af te werpen.

Participatie is een veelzijdig begrip. Participeren krijgt niet alleen kleur door de vele burgerinitiatieven die na de G1000 (2014) zijn opgepakt. Participeren in de Udense gemeenschap krijgt ook kleur door activiteiten en initiatieven van onze inwoners, verenigingen en instellingen op

het gebied van cultuur, welzijn en sport. Het bindt mensen en brengt hen samen. D66 Uden hecht grote waarde aan dit soort initiatieven en activiteiten. Wat gaat het College doen om dit soort initiatieven te stimuleren ?

Cultuur vinden wij als D66 Uden zeer belangrijk. Ook wel door ons het cement van de samenleving genoemd. Het verrijkt en verbindt mensen ongeacht hun leeftijd. Wij zien in het Cultuurfonds een mooie aanzet om een breder publiek te bereiken. Iedereen, mits meerdere partijen meedoen, kan een beroep doen op dit fonds. Participatie en cofinanciering worden daarmee gestimuleerd. Wij vragen het College of zij ons standpunt delen.

Opnieuw vragen wij aandacht om in het basisonderwijs meer vakleerkrachten in te zetten. Zowel op het gebied van toneel-/muziekonderwijs als op het gebied van bewegingsonderwijs. Juist deze onderwerpen dragen bij aan een evenwichtige persoonlijke ontwikkeling. Kunnen we het komend jaar zoals dat op het gebied van sport en bewegen recent is gebeurd, ook voor kunst en cultuur een toekomstbestendig standpunt tegemoet zien ?

Wij vragen speciaal aandacht voor het museum Kroma. Met het gebied de Maashorst is het museum Kroma één van de parels van Uden. Het is niet alleen het monumentale karakter van de locatie en de collectie of de ligging t.o.v. het centrum dat dit museum zo bijzonder maakt. Het is ook de wijze waarop het bestuur en het team cultureel ondernemerschap vorm geeft. D66 Uden vindt mede daarom dat het museum voor een langere periode financiële zekerheid verdient.

Wij vinden het een prima ontwikkeling dat een nieuw Ontmoetingsplein in gebied Oost (Germenzeel) in voorbereiding is genomen. Een locatie waar van alles al plaatsvindt en inwoners met en voor elkaar bezig zijn. Het moet een centrum worden waar jong en oud elkaar ontmoeten. Of dat nu via de school, de sporthal, de friettent, het kaarten, het gamen of een praatje met een kop koffie is. Inzet van WMO gelden voor ontmoetingsactiviteiten zou in de begroting meer aandacht moeten krijgen.

Zo vinden wij ook dat het ontmoetingsplein Muzerijk uitgerust moet zijn met een professionele keuken. Dit zou voor elk ontmoetingsplein moeten gelden. Gezamenlijk eten verbindt mensen en voorkomt dan wel vermindert eenzaamheid. En draagt daarmee bij aan de leefbaarheid van wijk en buurt.

D66 Uden vindt dat er in alle ontmoetingspleinen/buurthuizen gestreefd moet worden naar een vorm van zelfbeheer waar alle betrokken partijen zich in vertegenwoordigd weten.

D66 Uden staat voor het stimuleren en verder brengen van inwonerinitiatieven die de leefbaarheid in de buurt en de wijk verbeteren. Het mede dankzij D66 Uden tot stand gekomen Uden Fonds draagt hier aan bij. D66 Uden blijft ook voor 2020 herhalen dat er eindelijk eens een start wordt gemaakt (bv vanuit de Balans) met het beschikbaar stellen van een wijkbudget aan de bewoners voor hun woonomgeving. Dit zal de betrokkenheid van inwoners bij hun directe leefomgeving aanzienlijk vergroten. Deelt het College deze zienswijze ?

D66 Uden vindt dat iedereen in aanmerking moet kunnen komen voor een passende woning en op die manier in de Udense gemeenschap kan (blijven) participeren. D66 Uden wenst voor woningzoekenden meer duidelijkheid op grond waarvan zij kunnen inschatten wat hun woonkansen zijn. Een woonvisie, hoe zinvol deze ook kan zijn, leidt niet tot meer bouwlocaties. D66 vindt dat er snel veel meer goedkopere energiezuinige woningen zowel voor jongeren en voor (doorstromende) ouderen gebouwd moeten worden. Het kan toch niet zo zijn College dat zowel jongeren maar ook ouderen dan maar elders in de regio woonruimte gaan zoeken waardoor hun wens om onderdeel te blijven/ te worden van de Udense gemeenschap niet gehonoreerd wordt.

Participeren in de Udense gemeenschap betekent ook dat mensen met een afstand tot het alledaagse maatschappelijk gebeuren (werk, onderwijs, sport, cultuur e.d.) gestimuleerd moeten worden om mee te kunnen doen en om er bij te horen. Een grote groep inwoners is gewoonweg niet zelfredzaam. Deze mensen moeten wij de helpende hand bieden.

D66 Uden is van mening dat de gemeente extra budget moet inzetten om deze mensen op een positieve wijze te activeren. Of dat nu voor betaald werk, vrijwilligerswerk of iets anders is. Verbindt bijvoorbeeld de parallelle arbeidsmarkt met de parallelle economie. Daarin investeren zal op den duur een besparing geven op de uitkeringen. Maak ruimte in de regelgeving en maak uitwisseling van budgetten mogelijk. Wij horen graag wat de gemeente hiervan vindt en in hoeverre zij hier al mee bezig is

En om te voorkomen dat mensen niet langer kunnen participeren in het dagelijks leven omdat hun zorgvraag te lang onbeantwoord blijft, roepen wij het College op er alles aan te doen om de wachtlijsten in de (jeugd)zorg drastisch in te korten. Is het echter realistisch te veronderstellen zoals u doet, dat het oplopende structurele tekort in de jeugdzorg over enkele jaren door een hogere overheidsbijdrage weer genivelleerd zal worden ?

Innovatie

D66 Uden realiseert zich maar al te goed dat innovatie niet altijd eenvoudig is. Zeker niet toen rijkstaken met betrekking tot het sociaal domein met aanzienlijk minder budget aan de gemeente werden overgedragen. Ook de gemeente Uden stond destijds voor een voldongen feit.

Om aan zo'n grote transitie het hoofd te bieden moest er ruimte gemaakt worden in de betrokken organisaties en in de hoofden van mensen voor een andere manier van werken. Dat vroeg én vraagt om innovatie van het zorgsysteem én een krachtig lokaal bestuur die enerzijds de weg van zorgvernieuwing inslaat en gelijktijdig goed uitlegt aan de organisaties en instellingen waarom bepaalde zaken echt anders moeten.

Want veranderen én een houding van behouden wat je hebt zal bij de betrokken organisaties en instellingen niet tot het gewenste resultaat leiden. Wat onderneemt het College om de stroperigheid in de zorg terug te dringen ?

Maatschappelijke innovatie bij de overheid of zo u wilt de bereidheid om op een andere manier met algemeen maatschappelijke vraagstukken om te gaan is volgens D66 Uden noodzakelijk om aansluiting te houden met onze inwoners.

Het vraagt van het bestuur én de gemeentelijke organisatie een houding van "ja we gaan het samen mogelijk maken" en niet die van "ja maar.." Is het College ook deze mening toegedaan ?

Een dergelijke houding van "ja we gaan het samen mogelijk maken" zal ook nodig zijn bij de vraag waar wij over 5 tot 10 jaar zullen staan met het parkeervraagstuk in en rondom het centrum. Zeker nu in het centrumgebied steeds meer gewoond gaat worden en de vraag naar parkeren genormeerd toeneemt.

D66 Uden vraagt zich af of de oplossing niet eerder gezocht moet worden in een aanpassing van de parkeernormen dan in het creëren van nog meer parkeerplaatsen. Wat vindt het College hiervan

Een innovatieve houding zal ook nodig zijn met betrekking tot nieuwbouw van woningen. D66 Uden vindt dat er meer mogelijkheden moeten komen voor nieuwe woonvormen, particulier opdrachtgeverschap en klimaat-neutraal bouwen. Zet daarbij in op de inwoners die reeds met dergelijke initiatieven komen. En stimuleer innovatieve ideeën/ initiatieven met bijvoorbeeld een prijsvraag of geef hen een korting op de grondprijs.

D66 Uden roept het College op om daadwerkelijk te starten met actief bouw- en grondbeleid. Laat je dit alleen over aan de markt dan ben je afhankelijk van de bouwfaserings die een bedrijf zelf meent te moeten hanteren. Is het College met ons van mening dat het toepassen van het instrument actief grondbeleid absoluut noodzakelijk is om Uden bruisend te houden.

D66 Uden doet het College de suggestie om , indien een bouwlocatie langer dan enkele jaren braak ligt en er door de eigenaar nog steeds geen stappen tot (her)ontwikkeling worden gezet, de eigenaar te verplichten tot (her)ontwikkeling van de locatie. Immers ook zij hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid om meer en sneller te bouwen. Wat vindt het College van deze suggestie ?

D66 Uden vindt dat Uden een duidelijk nieuw economisch profiel verdient. Uden is gelegen binnen de invloedsfeer van de regio Eindhoven. Waarom benutten wij die nog zo weinig. Economisch profiel alleen ontleen aan het thema gezondheid en de agrarische doen geen recht aan de economische potentie van Uden. D66 Uden roept het College opnieuw op om met een frisse/vernieuwende economische visie te komen. Uden zou kunnen uitgroeien tot een slimme stad waarin de levenskwaliteit wordt verhoogd met behulp van informatietechnologie.

Uden zou een broedplaats voor innovatieve ontwikkelingen moeten worden die bijdraagt aan bijvoorbeeld de circulaire economie. En maak haast met een lightrail verbinding tussen Oss en Eindhoven. Werkgelegenheid binnen handbereik door snelle mobiliteit, een hoog voorzieningenniveau in combinatie met prettig wonen zal jongeren stimuleren om in onze regio te blijven of te gaan wonen ! Wat vindt het College hiervan.

Tot slot roepen wij het College op om niet alsmaar mooie beleidsnota's te maken met goedbedoelde voornemens maar daadwerkelijk tot beleidsuitvoering te komen.

Want implementeren is wat ons betreft het nieuwe innoveren !

Energie en Klimaat

Energietransitie en klimaatadaptatie ziet D66 Uden ook voor 2020 als de twee belangrijkste opgaven binnen het thema duurzaamheid.

Hopelijk gaat het College niet op haar handen zitten en wachten wat de voorstellen in het kader van regionale plannen zullen opleveren. De gemeente heeft immers ook een eigenstandige verantwoordelijkheid naar haar inwoners.

Daarom vernemen wij graag in concrete zin wat het stappenplan is om de door de Raad vastgestelde doelen van de duurzaamheidsagenda te halen. Gaat het allemaal wel lukken zo vragen wij ons af en zijn benieuwd naar uw reactie.

D66 Uden is van mening dat communicatie met de inwoners over deze onderwerpen cruciaal is. Laat zien wat u doet, wat er gedaan is en wat u gaat doen.

D66 Uden vindt dat de informatie over subsidiemogelijkheden met betrekking tot energie veel toegankelijker moet worden. Het bestaande energieloket is nauwelijks bij onze inwoners bekend.

Wij roepen het College op om bij het verlenen van bouw-/omgevingsvergunningen zowel bedrijven als particulieren te wijzen op nut en noodzaak van zonnepanelen op hun daken. En wijs hen op de subsidiemogelijkheden.

D66 Uden is een groot voorstander van "smart-mobility". Toepassing van slimme innovatieve technieken betekent minder energieverlies bij kruispunten door een betere doorstroming van het verkeer. Waardoor ook minder uitstoot van fijnstof, CO2 en minder geluid aan de orde is en wat per saldo het (leef) klimaat ten goede komt. Ongelijkvloerse kruisingen in de N 264 maar ook de combinatie van geluidsschermen met zonnepanelen langs wegen dragen daar zeker aan bij.

Klimaatadaptatie oftewel het terugdringen of beperken van overlast als gevolg van verdroging en van wateroverlast wordt steeds belangrijker. Uitzonderlijke droogte en ongekende neerslaghoeveelheden laten steeds meer in Noord-Europa hun sporen na. De overheid kan niet stilzitten en moet voor haar inwoners passende maatregelen treffen.

Een klimaatstress-test laat zien waar een gemeente extra aandacht aan moet besteden. D66 Uden vraagt zich af of in de begroting 2020 en in de meerjarenbegroting in voldoende mate rekening is gehouden met de soms vergaande maatregelen om droogte en/of wateroverlast het hoofd te bieden. Wij vernemen daar graag een reactie van het College op.

Matthie van Merwerode
Fractievoorzitter D66 Uden